

Tas Latweeschu draungs.

1844. 23 März.

12ta lappa.

T a u n a s s i n n a s .

Is Pehterburges. Tai krohna-zeemâ Semja, Oreles gubbermentê, jaur pee-
dsehruscha kalpa wainu peepeschî isfprukke ugguns un, siipram wehjam puhschoht,
brihnum' ahtri isplehtahs. Ugguns pagales un degdamf salmu tschuppi, no wehja
tahlumâ iskaifiti, eededsinaja wissur tohs salmu-jumtus un uskritte leelâ pulkâ arri
us pagasta-magashni, kas zeema paschâ gallâ stahweja un fur wairak, ne kâ par
6000 rubleem, labbibaas bija eekschâ. Kad weens no magashnes usraugeem, tas
semneeks Grigori Popow, kurru pascha mahja jau weenâs leefmâs bija, to
redseja, kahda leela kahde pogastam warretu notift, tad tuhlin no sawa pascha namima
atstahjabs un steldsahs, kâ jau labbam usraugam nahkahs, to winnam ustizzetü pa-
gasta mantu isglaht. Aherumâ saloessija kahdus strahdneekus, ar sunnu katram eerah-
dija, kas tam ja=darra, pats strahdaja gehdigî un isglaht be magashni, ka-
lei winna pascha manta wiffas aïsgahje leefmâs. — Kad muhsu
augsti geenigs Keisers dabbuja sinnahi,zik ustizzami tas gohda-wihrs Popow sawâ
ammata, magashnes usraugs buhdams, bija darrijis, tad schehligâ prahâtâ paweh-
leja, winnam leelu fudraba gohda-sihmi dahwinah, kam tas wirstraksts: »par to,
ka sawâ ammatâ uszijhti strahdajis!« un kas pee raibas bantes preeksch kruhtim
nehsama. Winna zeema-brahli, kaut gan paschi jaur ugguni ispohtiti, tatschu fadew-
ahs un winnam ne ween usbuhsweja jaunu mahju, bet arri wissu, kas tik pee mah-
jas waisago, eegahdaja, par to, ka wisch sawu paschu mantu ne behdadams, winnu
un wissa vagasta labbumu bija fargajis. Luhk, us tahdu wihsi tas gohda-wihrs Po-
popow par sawu ustizzamu prahtu irr dabbujis gohdu, un ta winnam arri kahde tikkie
lihdsinata; bet arri bes tam winna sîrds ar preeku apsinnahs, ka wisch sawâ am-
matâ ta irr darrijis, kâ ustizzamam, taifnam wiham nahkahs. Tahdu teesham
Deews ar ween apswehti! — Kaut jel pee mums arri wissi zilwelti lihdsigâs kahrdina-
fchanâs ta patt arween darritu, kâ wisch, un ar ustizzamu prahtu masak' behdatu
pahr sawu paschu labbumu, ne kâ padarriht to, kas winneem draudses deht un sawâ
ammata peenahkahs! Par to winneem arri ta alga no augshenes ne kad ne truhks,
un daudsreis ir paschi tee, kurru mantas jaur tahdu Deewam labpatikamu darbu is-
glahbtas, gon luhkohs ta patt, kâ tee gohda-semneeki no Semza-zeema, sawu patelzibu
ne tik ar wahrdeem ween, bet arri ar darbeem parahdiht. (G. E.)

Is Wihnes. Wahz' keissera dehls, tas erz-herzogs Stefan, kas nu arri
Beemere semmes gubbernators, taggad tur wisseem teesnescheem, ta patt aug-

steem, kā semmeem, ar sawadeem raksteem irr aissleedsis, lai wairs nedfs dāhwanas peenemm, nedfsleekahs pameeloht, un irr draudejis, iſkattru bes schehloschanas nozelt no ammata, kas tatschu to darritu. Jo lihds schim tur beesi notifke, ka, kad semneeks muischneeku pee teefas apfuhdseja, teefaskungs dwahs us muischu, tur dīshwoja brangi un lustigi, un heidsoht fuhdsetaju atraidija pa wissam. Bet ne fenn eedrohſchinajahs weens semneeks, jaunam gubernatoram to iſtahſtih, zik netaifni brihscham teefneschi ar nabaga semneekeem dīshwo, un luhk, jau gubernators scho labbu pawehleschanu islaidis.

Lai pilsfehtā Klahgenfurc dīshwo apteekeris, wahrdā Baumer, tas leelahs, ka sunnoht peenu tā fataisiht, ka paleek zeetaks paht feeru, un ka to dauds gaddōs warroht paglabbah, un kad atkal peena waisjaga, tad warroht druszin uhdeneepeelet, un tuhlin tas atkal paleekoht par schlihstu, gahrdu un wesseliq upeenu. — Warr gan buht, ka apteeker-kungs ko jaunu isdohmajis, bet mehs arri jau wezzās grahmatās atrohdam lihdsigu gudribu, ko mehs tē faweeem lasitajeem mahzifim. Eeleij' prischu upeenu tāhdā dselses grahpī jeb kastrolī, kas labbi iſschōbrehts, un leez' us masu ugguni tik ilgi to wahriht, kamehr paleek par faufu pulveri. Scho pulveri eekaisa buddelē, un aiskorke to labbi zeeti. Kad tew us preefchu peena waisjaga, tad tik peejauz uhdensi, un peens buhs gattaws.

Wehl is Wahzsemmeſ. Frishberges pilsfehtā tannī walsti, ko nosauz Wette rau, dīshwo kallejs, Dahwid Grohdel wahrdā. Tas 1mā Merz sinehdes klehti atradde zittu weggū dselsu starpā wezzu, drifsjau pa wissam faruhſejufchu p iſt o t a = s t o h b r i, eenesse to sinehdē un uslikke us ugguni, gribbedams to fakalt. Peefauze sawu burschi, puisi no 16 gaddeem, un tam pawehlesja, stohbri fakarfeht. Bet par nelaimi stohbris wehl bija peelahdehts, eekarstoht iſſchahwahs, un luhk, lohde puifcham gahje parfrohts. Dokters gan tuhlin atnahje, lohdi winnam pa muggaras pufsi iſsachme ahrā, bet winnu tok ne warreja glahbt; jo nakti puisis jau islaide garru. Meisters teefas preefchā irr isteigis, ka schis stohbrs jau 12 lihds 15 gaddus winna wezzu dselsu starpā effoht gullejis, un ka wiſch ne mas ne effoht dohmajis, ka wehl warretu peelahdehts buht.

Is Sprantschu semmeſ. Tur taggad gudri isdohmahts, schkurſtius tā eetaiſiht, ka, kad tee arri sah̄ degt, tatschu ſkahde ne noseek. Schkurſtinu eekſchā, druszin semmak' pahr widdu, eetaifa dselses durris ar fwarru un tahts ar salmu strikki curr atwehrtas, lai duhmi labbi welkahs ahrā. Kad nu tee fohdeji ſchkurſtinā no krahſnau woi kahles ugguns eedeggahs, tad eededsing arri tuhlin salmu strikki, durris kriſdamas aſswerrahs, un wiſs ugguns us weetas iſdſehſts.

Is Ihu semmeſ. Schai leelā fallā us waktara pufsi juhra ne fenn paſuma laikā iſſweede pee mallas brihnūm' leelu wall-siwi, kas gan wehl bija dīshwa, bet, jau laikam tahtumā no fuggineeku ſchekhpeem trahvita, pa wissam nogurruſe. Weens kungs, kas pas tannī mallā dīshwo un to redſejis, raksta pahr scho juhras putnu tā: »Es tik wehl siws kaulus kohpā dabbujis redſeht, kas 130 pehdas bija gareumā, un tik pat augſi, kā muhſu wezza kahnta-pils. Juhrmallueeki ar 20 laiwhym irr peegahjuſhi klah un sawus enkurus eemettsuſchi siws meefās, tur ilgi puhlejuſchees, kamehr tam taukus iſsachme ahrā. Teſz, ka winni ar scheem taukeem lihds 12,000 rublus fudr. few effoht nöpelniſjuſchi.«

A f i a.

O htradeftmita trefcha sinna.

(Tahs ihfas sinnas par muhsu pasauli jeb semmi 76tajs gabbals.)

Pakkat-India. Seemeli Tibet un Kina, rihtapuffe Kineseru, deenas-widdu Kineseru un Indjeru juhra, wakkara-mallâ Bengales juheas-lifikums un Preeskch-India. 40,000 lauku juhdsu leels un sché eedsihwotaju skaitz 20 millioni. Seemeli augsti kalmi. Zittur arri kalmi, bet semwaki. Starp scheem leelas plaschas leijas or labbu semmi. Dauds straumes un uppes schinni puss-fallâ, un daschôs laikôs tik dauds uhdens no kalneem nahf, ka uppes un straumes pahrpluhst un wissas leijas kâ par juheu paleek. Laudis, kas leijas dsihwo, mahjas tapehz us foehu-stabbeem jeb pah-leem taifa, un kad gribb eekschâ eet, pa treppehm eekahyj; un ta tas us semmehm un ta arri pilsehdtôs. Meschu sché dauds wairak, ne kâ Preeskch-India, un weetahm irr ihsten leeli un beesi meschi. Wiss, kas tur, tas arri sché aug, un lohpi un smehri tahdi paschi, kâ tee, kas oħtrâ puss-fallâ. Eedsihwotaji wissu-wairak Indjeri, bet schee tahdi, kas pehz sawas issfattischanas Mongoleem lishdinajahs. Tizziba winneem ta, kas Tibetaneru-semme, prohti: Buddos-tizziba. Weens strehkis no schahs semmes, kas wakkara-puffe, pee Bengales juheas-lifikuma, 1700 lauka juhdsu leels, Englendereem peederr, bet wissur zittur ihpaschas waltes un waldischanas. No schahm irr wehrâ leekamas: Birmaneru un Siameseru, semme un ta puss-falla Malakka. Par Malakku mehs peeminnam, ka sché sawadi laudis dsihwo, furus Malajus fauz, winneem bruhna meefas-ahda, mellî sprohgaint matti, plats degguns un leela murte, un wissai irr firdigl zilweki un leeli un breefmigi juhras laupitaji. Tizziba scheem, un arri teem, kas us Ost-Indias fallahm, Moamedaneru. — Pilsehdu Pakkat-India deesgan, un daschi it leeli, bet mums mas sinnas par wissu pilsehdeem, ta kâ arri par wissu puss-fallas widduji. — Ost-Indias fallas. Sché fallu leels pulks. Tahs Pakkat-Indias wakkara puss-eesahkabs, un nu weena pee oħtras, deenas-widdus un riħta puffs, ta kâ wissa ta juhra leelâ caħlumâ un plaschumâ or taħm kâ ap-seħta; un daschas koħti leelos. Mehs peeminnam tahs, kas wissu-wairak wehrâ leekamas: Sumatra, puss tik leela, kâ Wahzsemme. Widdu kalmaina un pilna or mescheem. Kur kajumi, tur labba semme. Eedsihwotaji Malaji, bet ne wissur; paschâ widduji mellî zilweki. Weens mas gabbals sché Ollendereem peederr. Jawa, tik leela, kâ Eiropas Englenderu-semme, un gan driħs wissa oppaksch Ollendereem taħħw, furreem sché leels pilsehets, ko Batamia fauz. Sché, schinni pilsehdtâ prohti, dsihwo pulks Ollenderu andeles deht. Borneo, ta leelaka par wissahm, un Zelebes, tik leela kâ Jawa. Us abbahm Ollendereem kahdi semmes gabbalini. Schahs isħetras fallas fauz par Leelahm Sundas-fallahm, un wissas schahs taħdas, kâ ta pirma, ko peeminnejam; un us wissahm wissu wairak Malaji dsihwo. Pee Jawa-fallas tuwumâ taħħidha irr, furrahm tas wahrids: Masas Sundas-fallas, un kur Portugisereem taħħidha weetas peederr. Sché irr Malaji, un mellî zilweki, Papus wahrdâ. No Borneas seemela stuħra ne taħtu wairak ne kâ tuħkstosch, — furas Wilippinas un arr Manilas nosfauz. Zittahm irr eedsihwotaji, bet zittas atkal bes zilwekeem. Sché Spanereem daschâs mallâs waldischana. Arri sché wissu-wairak Malaji. Pehdigħi peeminnam Molukku-fallas. Schahs Ze-

12

lebei rihta-puffe, un peederr Ollendereem. Schè arri Malaji, bet arri melli zilweki, no Nehgeru slakkas, dñishwo. — Us wissahm Ost-Indias fallahm daschadi lauku un daschadi un dahrgi kohkuaugti, un sahles, ko mehs lohct zeenijam: rihfa, jukfurs, kappla, tabaka, bohmwillä, kampars, ingwers, pippars, muskat-reeksti, muskat-seedi, wirznaaglinas un wehl zittas dahrgas leetas. Ingwers irr weena semmes-augta fakne; kampars weena kohka swikkis, fureu kohku kampara, kohku fauz; pippars, muskat-reeksti, muskat-seedi, un wirznaaglinas kohku augti. Muskatu un wirznaaglinu-kohki wissu-wairak us Moluku fallahm, un fakka, ka tur wissam gaisam no tähdahm sahlehm lohct falda smarscha, un ne tik us tähm fallahm, bet wiss-apkahrt us juhkas. Andele ar tähdahm dahrgahm leetahm no turrenes us muhsu Eiropas semmehm deesgan leela; bet fuggeem, kas prezzi tur aissvedd un tur ar tähdahm leetahm tohp peelahdeti, fallu starpvä baaliga braufschana, weenam fahrtam tapehz, ka drïhs us sekluma usbrauz un pohtsi aiseet, un oheram fahrtam, ka Malaji ar saweem fuggeem apkahre braufala un pehz fivescheem kohpmannu fuggeem tihko. Kad reds tähdu, un dohma, ka to uswinnehs, tad brauz wirsü, nemm co zeeti, un fauj fugga-kaudis, ja schee pretti turrabs. Tähdu fuggi, ko rohkä dabbujuschi, sinnamäas weetäas pee mallas wedd un lihds ar prezzi, kas tur eekschä, pahrdohd.

..... g.

S a f f a m i w a h r d i.

4. Kalkis, kam zimdi kahjäs, nekere pellus. Arrejs, kam whissarä faschofs mugurä, nespchj strahdaht.
 5. Kas no nohkameem labbeem laikeem maiisi gaida, tam taggad jamirist gaweschanaä.
- 6.

(11tai un 12tai lappai powaddons no wessela bohgena, kur atrohdahs: Pamahjischna preesch teem, kas pehz ta ihsta debbefä-zetta prassa. 12ta nodalla lihds 15tu.)

Sinna, jik naudas 22 März mehn. deenä 1844 eeksch Rihges makfaja par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Sudr.		Par	Makfaja:	Sudr.	
		Naudä.	Rb. K			Naudä.	Rb. K
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggū	1	35	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku	:	6 50
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggū	1	—	tabaka	= = = = =	—	80
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggū	2	10	swesta	= = = = =	2	50
—	ansu	—	70	dsflesses	= = = = =	—	75
—	firmu	—	1 50	linnu, krohna	= = = = =	1	25
—	rupju rudsu-miltu	—	1 35	brakka	= = = = =	1	10
—	bihdeletu rudsu-miltu	—	1 95	kannepu	= = = = =	1	—
—	bihdeletu kweeschu, miltu	—	2 60	schéhiyu appinu	= = = = =	2	—
—	meeschu-putraimu	—	1 40	veschlikhtu jeb prezzes appinu	1	20	
—	eefala	—	1	muzzu filku, eglu muzzä	= = =	8 50	
—	linnu-sehklas	—	2 14	laedu muzzä	= = =	8 25	
—	kannepu-sehklas	—	1 50	smalkas sahls	= = = = =	4	—
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggū	4	50	rupjas baltas sahls	= = = = =	4	25
barroon wehrschu galu, pa pohdu	—	1	—	wahti brandwihna, pufsdegga	= = =	7	—
						7	50

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s
pee № 11 un 12.

16 un 23 März 1844.

P a m a h z i f c h a n a
preefsch teem, kas pehz ta ihsta debbefs zetta prassa.
No Wahzu wallodas vahrtulkota.
(Diwpadsmita nodalka libds preepadesmitu.)

XII.

Jahn. 15, 22. Kad es nebuhtu nahzis, neds us teem runnajis, tad teem grehks nebuhtu. Kad to ne weens newarr noseegt, neds tam pretti runnahs, ka katrs zilweks pats pee sawas famaitafchanas irr walnigs, tad taggad ne kas uaw jo derrigs, ka pa weenahm to ihstu wainu usmekleht, eeksch ka pateezi ta nelaime dibbinajahs, ka tik daudskauschu pasufchanā friht. Ur scho ismekleschanu mehs tad taggad zif spehdams grübbam darbotees, lai Deews to pee mannas un tawas dwehseles fwehti!

Tas fwehtajs Deewa wahrds, kas schai nodalkai par wirsrakstu likei, tew wissplrmak parahdihs, ka to grehzineeku bohjā-eefschana nebuht eeksch to ihsti nedibbinajahs, eeksch ka daudsi to dohma, proheti: eeksch teem grehkeem. Kad tas Pestitajs teem, kas winnam netizzeja un pretti turrejahs, kaidri apleezina, ka tad teem tee grehki nebuht netaptu peelihdsinaci, kad winsch nebuhtu nahzis un to pestifchanu, ko tee zaur winnu ween tik warr eedabhuht, teem nebuhtu pasluddinajis, tad mehs pee tam schē redsam, ka tee grehki ihsti naw ta leeta, eeksch ka to zilweku famaitafchanu un pasufchanā dibbinajahs. To paschu mehs arri no to Apustuku wahrdeem faprobtam (Ap. darb. 17, 30.), ka Deews to laiku, ko zilweks, kamehr ta pestifchanu cappe pasluddinata, grehkōs pawaddijis, ko to laiku tahs nesinnafchanas paneffis, tas irr, ka winsch to negribb usluhkoht, nei peelihdsinacht, neds foehdigt. Gan drihs wissfur fwehti raksti to leezina, ka tas fwehtajs Gars to pasauli deht ne kahdeem grehkeem ca nefohda, ka tahs netizzibas deht. (Jahn. 16, 5.) Un pehdigi wiss tas pamats to fwehtu rakstu parahda, ka tas zilweks tik zaur to tizzibu ween tohp taisns. Kad, ja ta tizziba ween irr ta, kas wissu pee Deewa tsdarra, ja ta tizziba irr, kas apfeds to grehka pulku un tohs besdeewigus taisno (Neem. 4, 5), tad jau nei tee grehki, nei Deewa baustu vahrkafpschana, neds arri to baustu lohsti to warr darriht, ka tam, kas grehkojis, tik tapehz ween, ka grehkojis, bes schehloschanas muhschigi buhtu jayasuhd. — Leescham, pascham leelam grehzineekam — un kuresch naw grehzineeks? — wehl irr tee schehlastibas wahreti wallā, un winsch ite drohfschi wehl warr zerreht, mantineeks capt tahs muhschigas lablkafschana, ja winsch tik eespehj tizzeht eeksch to, kas tohs grehzineekus taisno. — Wot tew schē naw gan jabrhnosjahs par Deewa schehlastibu un pageetibu, ko winsch tat grehzigai pasauli parahdijs, un woi tawa firds schē netohp sagrahbia no sawas un pateizibas, kad tu to apdohma?

Updohma, kahds svehts, kahds warrens, kahds leels un gohdajams irr Deews, tahs debbef s un semmes Kungs! Updohma, ka wissi raddijumi, no teem engeleem, kas preesch winna gohda-frehla stahw, lihds teem tahrpeem, kas semmes pihschids miht, winna flawe un winna wahrdam par gohdu dsihwo, un ka wissi weens par ohtru dsennahs ta Wissuwarrena prahcu padarriht un winna pawehleschanahm ta klausih, ka ne weenai nebuhs truhkt. Un tu, — kas tu effi prett wissu, eeksch scho gaischumu tahs augstas gohdibas mahjodamu Serawian pulku, kas tomehr wissi us waigeem krisdam un ar aisfegteem waigeem to muhschigu Deerwu peeluhds, — bet tu, weens no wissi seem scheem raddijumeem, eedrohschnajees pahtgalwigs un lepns mestees prett so wissuwarrenu Kungu un winna leelu wahrdu, zaur ko debbef s un semme irr zehlusees, — tu weens nizzini wiana bishojamu wahrdu, winna svehtu prahcu, ko peepildicht wihsch tew sapraschanu dewis, winna schehlastibas pilnas apsohlischanas un winna bahrgas un patefas draudschanas, zaur ko wihsch tewi no tahm leelahm behdahm, rawas muhschigas labklaahschanas deht, gribb paslubbinaht us paklausischana, tur pessmeij, — kalpo grehkeem un sawam meefas prahtam. Ratrs raddijums, ir tas wissimasakajs un nesaprattigajs juht eeksch fewis stipru speeschanu us pateizibu pee saweem labdarritajeem. »Weens wehrfis,« fakka svehtu rakst, »pasihst sawu fungu, un weens ehselfis sawa Kung a filli.« (Ef. 1, 3.) »Wissa pa-faule flawe to Kungu.« »Tahs debbefis isteiz ta stipra Deewa gohdu un tas isplattijums pasluddina winna rohkas darbu. Weena deena isgahsch tai ohtrai to wallodu un weena nahts barra tal ohtrai to sinnamu. Nekahda walloda, nedfs farunna schana, kur winnas (flawes) halfs netaptu dsirdeta.« (Dahw. ds. 19, 2, 3.) Putni appaksch debbef s, svehtu meschds un siwis juhru to Kungu flawe. Wissi tenzina tam laipnigam radditojam par tahm leelahm labdarrischana, ko winna schehliga rohka wisseem isdalla.

Un tu zilweka behrns! pee kura ta wissuaugstaka laipniba wairak, ne ka pee wisseem gitteem raddijumeem, irr parahdica un pagohdinata, kam ta muhschiga mihestiba sawu gihmi irr usspeedusi, kura dsihwibiu ta no pasuschanas ispestihijsi un ar tiheru schehlastibu un apschehloschanu irr puschkouji, — tu weens pats atraujees no tahm jaukahm Alleluja-dseesmahm, ko tam Kungam wissi winna raddijumi dseed un no tahm pateikschanas dseesmahm, ko wissi winnam atness, — tu weens tikai no winna ne ko negribbi sinnah, bet pats eeksch fewis un sawa preeku dsihwoht, — tu weens tikai winna noskumdinu, zaur to, ka tu grehkeem kalpo.

Un tomehr tas lehnigojs Deews, ko tu ta nekaunigi effi nizzinajis un apbehdis nazzinajis, gribb tew wissu to nepaklausischana un nepateizibu, wissu to, ka tu besdeewigt nizzinajis winna svehtu prahcu un pawehleschanas, ar weenu wahrdu sakkoht, wissus rawus grehkus atlaist un nepeeminneht. Wisseem teem ne ko nebuhs swert eeksch to swarruskusu tahs muhschigas raijnibas; wissu to labbad wihsch nedfs tew, nedfs kahdu gitteu pasuddinahs, — es fakku: ja tu tik paspehji tizzeht eeksch to, kas irr nodohes muhsu grehku deht un usmohdinahes muhsu raijnoschanas labbad (Reem. 4, 25), tad tee grehki tew newarrehs pasuddinah. — Kur tu nu

gan warretu atraſt wahrduſ, to leelu ſchehlaſtiſu, pazeetiſu, laipniſu un miheleſtiſu
ta augſta un fwehta Debbeſs. Lehwa flaweht?

Me kaſ, ka tawa leela ſchehlaſtiſa
Grr manni glahbuſ? grehku nelaimiſa,
Kai tad nu tawā ſchehlaſtiſa miſlu,
Kad nahwē krihtu.

Sirds eekarſt man par to no pateiziſa; — Un kad es runnaju no tawas miheleſtiſa

Ur zitteem, — redſu, ka ne weens warr paſpeht,
Tew pilnam flaweht.

Kā ſirds man lezz! ka preezatees es warru!
Jo nu ne kaſ ſpehi maitaht mannu garru.
Preekſch tawa krehſta tur few pilnam teikſchu,
Me muhſcham beigſchu!

XIII.

Gal. 2, 21. Es ne nizzinaju to Deewa ſchehlaſtiſu.

Ja nu tee grehki naw ta leeta, eekſch ka ta ihſta waina rohnahs, kapehz iſk daubſ
paſuhd, tad tu, kaſ ſinn, taggad gribbi waizah: fur tad ta ihſta waina meklejama?

Wifs pirmak es atbildu: Eekſch ta, ka tas leelakajs pulks ta darra, ko tas Apu-
ſtuls Pahwils tannis preekſchajſs wahrduſs naw darris, prohti: tee nizzin a to
Deewa ſchehlaſtiſu. — Degws, kaſ muhſcham negribb grehzieneeka nahwi, bet
ka tas atgreeschahs un diſhwo, tas pats wiſſeem grehzienekeem ſawu ſchehlaſtiſu wee-
nadi nowehl. Jo tas rakſis (Tit. 2, 11.) fakka, ka ta ſchehlaſtiſa Deewa
muhsu Peſtitaja irr atſpihdejuſi wiſſeem ziſwekeem. Bet to wiſſch
gribb, ka kats scho ſchehlaſtiſu ar pateiziſu atſiſt, labprahrt peenemm un us to
walka, us ko ta irr dohra, prohti: wallā capt no grehkeem, kaſ ſirdi un dwehſeli
noſpeesch. Jo ta patti ſchehlaſtiſa muhs pamahza (peeckohdina), ka mehs aſſ-
leedſam to besdeewiſu un taſs paſauligas eekahroſchanas, un
gaddigi, taifnl un deewabthigſi ſchāt paſaulē diſhwojam. Kas
tohs wahrduſ ſaproht un no wiſſas ſirds diſennahs tohs peepiſdiht, tas dabbuhs grehku
peedohſchanu un to zerribu taſs muhſchigas diſhwoschanas; bet kaſ tohs neatſiſt,
neds diſennahs pehž teem diſhwoht un paleek ſawōs meeſigōs grehku kahrumōs, tas
kriht nahwē un muhſchigā paſuſchanā.

Ka tas irr kahdra pateefiba, to few kahdā lihdſibā gribbu parahdih. Kad kahds
Lehnifſch ſaweeem appakſchneekeem, kaſ wiſſas wiſana pauehleſchanas nizzina, paſchu
to waldineku peefmelj, un wehl erohtſchus nemm un ſahl prett wiſanu zeltees, taſ-
ſchu tohs wiſanu paſgalwibas deht ne paſrſohda, kaſ tam ſawā warra gan buhtu
weegla leeta, bet teem to wiſſu lehnigī peedohcu, aismirſtu to paſgalwibu un teem
wehl peefohliu, iſkatram, kaſ pateefi atgreeschahs no ſawas paſgalwibas, nomett
tohs erohtſchus un no ſirds to noſchehlo, ka beskaunigī pretti turrejees, ſawu ſcheh-
laſtiſu labprahrt doht un to wehl par ſawu behrnu peenemt un tam likt to behrna teefu
ſawā nammā baudiht. Woi tas nebuhtu leela un apbrihyoſama ſchehlaſtiſa? Woi
tu turpretti jel maſ ko warretu par neaſnibu teift, ja wiſſch tohs, kaſ scho leelu
laipniſu un ſchehlaſtiſu lihdſ gallam ſimahde, ſawus erohtſchus nenomett un ar ween
paſgalwigſi un naidigi pretti turrahs, pateefigā ſohdibā nodohtu, ko wiſanu nikni
darbi pelniyuschi? Woi wiſanam par to buhs teem ſawu ſchehlaſtiſu dahwaht, ka
tee wiſanam paſgalwigſi pretti zehluſchees? — Itt capat tas nu irr ar Deewu.
Muhſcham mehs par to newarram iſbrihnotees, ka wiſſch mums, kaſ mehs wiſanu
effam ſalmojuſchi, apſmehejuſchi un prett wiſanam iſk paſgalwigſi turrejuſchees,

wehl tahdu schehlastibu dahwa. Un turpretti, kahds brishnumas tas mums tad warr buht, kad winsch tohs, kas scho dahninatu schehlastibu nizzina, apfmeij un wehl tihfsch fawds grehkös apzeertinojahs, ar sawu bahrgu un taifnu sohdibu nosohda. Ja winsch to nedariticu, tad winsch newarretu buht rahds fwehts un taifns Deews, kam grehki reebj un netaisniba irr negantiba; un tad grehzineeki us faweem grehku zelleem captu siiprinati, un winsch pats wehl buhtu launuma wairotajs.

Gan sinnams, retti kahds zilweks rohdahs, kas par Deewa schehlastibu nepreezajahs; dauds zilweki to nebuht newarr saprast, ka to warretu nizzinaht; bet tee tik grissb jaur to ta dabbuht grehku peedohschau, ka tee ackal jo probjam warretu droh-schak grehkoht, jo no grehkeem atstaht, tas teem nebuht prahtha nenahk. Tapehj tee arri Deewa schehlastibu ar pateeisibu nepeenemm. Un tee irr, pee kurreem ta Apustula (Tit. 1, 10.) wahrds derr: »Lee fakka, ka tee Deewu atsikhst, bet ar darbeem tee winna aisleeds, negantigi buhdami un neklaufgi, un pee wiffa labba darba nederrigi.« Lee irr tahdi, no ka Judas (4.) raksta, ka tee Deewa schehlastibu pahrwehrsch eeksch beskaunibas, un aisleeds to weenlgu walditaju Deewu un muhsu Kungu, Jesu Kristu. Lee irr, kurreem winsch scho derrigu wahrdu peesauz: »Redsi, tas Kungs nahks ar faweem dauds tuhktoscheem fwehreem, teefu tur-reht pahr wisseem, wiffus besdeewigus starp teem pahrmahziht, par wisseem winna besdeewigeem darbeem, ko tee besdeewigi irr darryjusch, un par wisseem bahrgeem wahrdeem, ko tee besdeewigi grehzineek irr runnajusch.« Lee irr, kurreem Pahwils apliezinga: (Ebr. 10, 26. 27.) »Kad tee ta tihfsch grehko, pehj to, kad tee pateeisibas atsikhchanu irr dabbujusch, tad wairs neatleek nekahds up-puris pahr teem grehkeem; bet breefmigas sohdibas gaidischana un ugguns karstums, kas tohs prettineekus aprihs.«

Ja nu tee, kas ar to Deewa schehlastibu ta dshwo, irr tas leelakajs pulks, tad jau tam buhs taifnibai buht, ka tas leelakajs pulks tapehj pasuphanā kriht, ka tee Deewa schehlastibu gan saprattufchi un par to runnajusch, bet ar tizzibu naw pee-nehmusch un daudseis to tihscham nizzlnajusch.

Pahrbaudi nu arr' fewl, mans mishkajs laffitajs! Kas sinn, woi tu arr' starp tahdeem nepeederr, kas ta aplam ar Deewa schehlastibu dshwo? Nemm' to pareissi wehrā, un flattees, kahda warrena sché irr ta wella wilstiba, jaur ko winsch jau dauds zilwekus peewohlis un wehl ikdeenas mekle peewilt, teem allasch prahtha eedohdams: »Deews irr schehlastibu katram pefohlijs; un kusch zilweks tad warr bes grehkeem dshwoht? Kusch negrehko? Gan gallà atgreesfees un tad no firds luhgdamas Deewa schehlastibu eedabhuhs.« — Tapehj faturrees schai paaulé un ejj pee ta un nodohd' pa wissahm fewl tam, kas firdis un ihkstis pahrbauda, un iskratti preeksch ta nepeewillama wissu-sinnataja wissu sawu grehzigu firdi; un tad peeluhds' winna passemigt un tik firsnijs,zik ween warr, lai winsch tanu prahtu apgaismo, ka tu warretu atsikh, kahda irr schi winna schehlastiba, un ka winsch scho schehlastibu teem muhscham neatrauj, kas to ar firdi un dwehfeli mekle. Lawus grehkus isfuhsedams

neapslehp' no teem itt ne ko winnam un atstahjees no teem labbaki taggad, kad tu wehl warri labbotees, ne ka tad, kad tawa pestischanas deena jau buhs aigahjusi.

Pahrbaudi, ak Kungs, tu manni,
Es pats few nepahrfinnu!
Wissus garris tu pahrmanni,
Tapat mannu firsninu,
Woi mans prahs us labbu stahw,
Zeb woi tas wehl pelna nahw?

Jesu, tu pasihst to firdi
Lihds pat dsillam dibbenam;
Mannas wehleschanas dsiedi:
Rahdi tu man nabbagam
Kur, un ka man jadarra,
Ka svehts tohpu muhschibâ!

XIV.

Ew. 2, 8. No schehlastibas juhs effat pestiti tappuschi zaur to tizzibu.

Kad nu mehs tik dauds effam saprattufchi, ka ta schehlastiba un tizziba ween irr tas eefahkums un gals wissas muhsu muhschigas svehtibas, tad lai nedohmam kaut ka zittadi to panahkt. Abbi irr ta busschanâ weens un tas pats. Ta schehlastiba irr tas dibbens muhsu svehtibas no Deewa pusses un ta tizziba no muhsu pusses. Ta tizziba newarretu to svehtibu eedabhu bes tahs schehlastibas, jo tad ta truhktu ta ihstena ohtra puse, bes ka ta newarr pilniga buht, un ta schehlastiba newarr svehtu darriht bes ihstas tizzibas, jo bes tahs winna preefch zilwekeem irr itt ka ne kas, un ta patti tik pastahw eeksch pateefas eenemchanas un fawenoschanas ar tahs schehlastibas, ko Deewa mums eeksch Kristus dahwinajis. Ta tad nu skaidri redsam, ka weena wihsse tik irr, ka zilweki warr svehti capi, prohti: ta ihsta Kristus tizziba. Kad nu tas leelakajs pulks pasuschanâ kriht, tad tas no ta ween nahk, ka teem schtiziba truhkst; un arri ta pateefibai ne weens newarr pretti runnah, ko preefchajâ noballâ apleezinajam, prohti: ka tas leelakajs pulks tapehz ween pasuschanâ kriht, ka tee Deewa schehlastibu nizzina.

Kad nu to effam eefahkuschi pahrdohmaht, eeksch ka ta ihsta waina dibbinajahs, kapehz tik mas to irr, kas muhschigu dsihwoschanu eedabhu, tad lai wehl jo ilgak' pee schihs pahrdohmaschanas karejames.

Ko nu mehs taggad skaidri gribbam apdohmaht, ka tik no tahs tizzibas ween nahk wissa muhsu dwehfeles svehtiba, un ka ta patti daudseem truhkst, kadeht tee arri pateefi pee ihstas svehtibas un firds meera newarr nahk; jo scho Deewa tik ar to tizzibu faweenojis.

Wifspirmak lak usraugam us muhsu Kungu un Pestitaju, ka winsch no teem, kas no winna luhdsahs palihgu, ne ko zittu neprassa, ka tizzibu, un cikkai tad, kad teem stipra tizziba bija, pateefi teem palihdseja. Peeminni tik Zairu, to winna mihs kas nomirruschas mestinas deht gauscham noskummuschu tehwu. Ko tas Kungs no winna grisbesja, kad winsch to luhdse palihga? — »Ne bihste es, bet tik tiddi!« (Luhk. 8, 50.) ta winsch tam arbildeja. Kapehz winsch tur to melmenu-fehrsigu dseedinaja, kas zaur jumtu ta weetâ tappe nolaists, kur winsch mahzija? — »Tapehz, ka winsch winnu tizzibu redseja.« (Luhk. 5, 20.) Ko winsch fazzija tal feewak, kas diwipadesimies gaddus affins fehrgâ bija pawaddijusi un winna drebbju wihsles aiskahrdama, bija dseedinata tappusi? — »Turrees drohfschu prahtu, manna meita! tawa tizziba rew irr palihdsejufi!« (Luhk. 8, 48.) Ra-

vehz wisch teem akleem tahs azzis atdarrisa, kas winnam pakat brehze: »tu Dah-wida dehls, apscheliojess pahr mums!« tapehz, ka tee, kad wisch waloja, woi tee to arr' pateesi tizzoh, ar drohfschibu atbildeja: »Gan, Kungs.« (Matt. 9, 28.) Tapehz wisch parahdijahs tam pilskungam Kapernäumā un tai Kananeeru feewai tik laipnigs? Tam pirmam winna zilweku mihslestibas deht un tai ohrai winnas posemmibas labbad. Tapehz wisch tam pirmam usfauze: »Pateesi! ta du tizzibu es wehl ne eefsch Israëla atraddis« (Matt. 8, 10.) Un schaf feewai: »Ak feewa! tawa tizziba irr leela, lai tew noteek, ka tu gribbi!« (Matt. 15, 28.) Tapehz tas Kungs arrt to apleezina: »ka wif, feem, kas us to Dehlu tizz, nebuhs pasudduscheem rapt, bet to muhschigu dsihwoschanu dabbuht.« (Jahn. 3, 15.) »Kas eefsch to Dehlu tizz, tas netaps ceefahs, bet kas netizz, tas irr jau sohdihcts, tapehz ka tas netizz eefsch to wahrdu ta weenpeedsimmu-fcha Deewa Dehla.« (Jahn. 3, 18.) »Kas eefsch to Dehlu tizz, tam irr ta muhschiga dsihwoschana, bet kas tam Dehlam netizz, tas to dsihwibu neredsehs, bet Deewa dusmiba paleek us winnu.« (36.) Un ar ihseem wahrdeem, wissa wissa wiina mahziba kohpā irr schi, ko wisch no faweeim mahzekteem schkirdamees us teem fazzija: »Kas tizz un tohp kristihs, tas taps fwuchs; bet kas netizz, tas taps pasuddinahs.« (Matt. 16, 16.)

Tapat arrt tee Apustuli to paschu ustizzigi mahzija, ko winnu Kungs un meisteris teem bīja mahzijis un pawehlejis, prohti: ka zilwekeem ne kahdā zittadā wihsē pestischana naw panahkama, kā ween zaur to tizzibu. Kad tur tas zeetuma fargs, Pahwills un Sihlum pee kahjahn krisdams, waizaja: »Kungi mihi! ko man buhs darriht, ka es tohpū fwuchs?« tad tee winnam ne ko zittu neatbildeja, kā: »Tizz eefsch to Kungu Jesu, tad tu un wifs taws nams taps fwuchs! (Ap. darb. 16.) Pahwills wissas fowās grahmatahs, gan drish us kacru lappu, peeminn scho gruntes mahzibu, ka zilweks tik zaur to tizzibu ween warr taifns un fwuchs rapt. Us teem Reemereem (3, 28.) wisch raksta: »ka zilweks zaur to tizzibu tohp taifnohts, bes bauflibas darbeem« un wehl: (Reem. 4, 5.) »Tam, kas naw darbotajs, comehr tizz eefsch to, kas to besdeewigu taifno, tam ta tizziba tohp peelihdsinata par taifnibu. Un teem Galatereem (2, 16.) wisch apleezina, ka wisch hinnoht, ka zilweks netohp taifnohts zaur bauflibas darbeem, bet zaur to tizzibu eefsch Jesu Kristu, un tapehz wisch arrt wehlejahs tizzeht eefsch to Kungu Jesu Kristu, ka wisch zaur scho tizzibu taifns raptu. Teem Ewesereem wisch sakka: (3, 12.) ka winnam ar teem zaur to tizzibu ween effoh wissa drohfschiba un peesefchana ar wissu ustizzibu pee Deewa. Un tas Apustuls Pehteris apleezina: (I. 1, 5.) ka zaur to tizzibu ween eefsch Deewa spehka mehs tohpam paglabbati us to pestischana, kas irr gattawa rapt redsama pehdigā laikā.

Tā fwehlds raksts wissur pateesigi tohp apleezinahs, ka pee muhsu muhschigas fwehltibas ne kas zits nederr, kā ta tizziba. Tas mums pateesi jaaproht! Un tad ar Deewa palishgu us preefschu to gribbam pahrdohmaht, ka schi patti weeniga wiss-

dahrgaka manta daudseem truhfst, kadeht arrī tik mas to ihstu un pastahwsgu debbefs laimf, ko Kristus mums nöpelnijis, eedabbuhs.

Bes ihstas staidras tizzibas
Us Jesus Kristus zeefchanas
Zilweks fwehts netohp itt ne mas!
Bes ihstas taifnas tizzibas
Un staidras pastahwechanas
Ne weens nahks debbefs lihgsmibas!

Ak Jesu! tem mehs luhdsam,
Dohd', ka mehs naft' un deen'
Lai tizzib à paleekam,
Kas muhs darr fwehtus ween!
Zaur tauw nahw' un mohkahn
Lai muhsu firds un prahs
Ar stiprahm tizzib's rohlahm
Pee tevim turrahs flaht.

XV.

Jer. 5, 1. Eita apkahrt us Jerusalemes eelahm un peeraugajt jelle, un nemmeet wehrâ, un mellejet us winnas plattahm eelahm; warrat juhs kahdu atrast, kas teesu paddara un pateesibu mukle, tad es winnai gribbu peedoht.

Lai mehs ne tik staigajam apkahrt pa Jerusalemes eelahm, kā tas Praweets gribb, bet pa wissu pafauli tik pehz tahs tizzibas waizadami, tad mehs tuhdak dauds tahdus nelaimiqus atrohdam. — Ak! schee irr ta leelaka daska wirs semmes, — kas ne ko no tahs ihstas Kristus tizzibas nessinn, tapehz Deews tohs, pehz sawas ne-lsmannamas, comehr taifnas sohdibas irr nodewis winnu firschu eekahrofchanahm, us neschlihstbu, darriht, kas ne peeklahjabs. Kas to gohdibu un pateesibu ta muhschlgia Deewa, kas winnam bija parahdica, irr pahrwehrtufchi mellös, to peelhdsu nadami nihgigam zilwekam un putnam, un tahs raddicas leetas leelakä gohdâ irr tur-rejuschl un tahm wairak kalpojuschl, ne kā tam raddicasam, kas irr augsticetzams muhschigl. (Reem. 1, 24, 25.) Ak Deemschehl! ne tik pee paganeem ween scho tigzibu pawelti mellejam! Arri starp teem, kas rā staidrä gaischumâ tahs deerwigas pateesibas irr usauguschi, starp kristireem rohdahs tahdi, kas ne ween no ta augusta un weenweeniga dwehfeles labbuma ne ko sinn un gribb sinnah, bet arri wehl niknak, kā pagani, to augstu un fwehtu buhschanu aisleeds un nizzina. Tahdi no lohpeem gitadi neatschirrahs, kā zaur to sapraschanas spehku, ar ko tee tam sahtanam tā bes-deewigi warr kalpoht; bet preefsch Deewa tee irr neganciba, un pa wissahm mulki, winna wahrdu saproß!

Gan sinnams, tahdi gan drifs wissi irr, kas sinn, ka eeksch Deewu buhs tigzeht, un kam to nebuh newarr isrunnah; bet schi wehl naw ne mas ta tizziba, ko Deews no mums prassa un kas pee muhsu dwehfeles fwehtibas derr. Ka weens weenigs Deews eshoht, to tizz Juhds un Turkis, ir tas kaunakais to newarr sawâ firdi leegt, — ja! pats tas wels to tizz, un nodrebb; — kā fwehti raksti sakka. (Geht. 2, 19.) Bet ta tizziba, kurrat irr ta apfohlischana tahs muhschigas dshwoschanas, un kas eeksch teem fwehteem raksteem un Deewa apleezinaschanahm dibbinajabs, ta dshwa, tas irr: eeksch Kristus Jesus firdi un prahsu apdshwodama tizziba, zaur ko zilweks sawâ firdi tohp pahrwehrsts, tohp jauna raddisba eeksch Kristus, tohp jaunpeedsimmis Deewa behrns. Schi tizziba irr pa wissahm gitada, kā ta, ko preefschā peeminnejam, ko daudsi turr, kas ar Kristus wahrdu leelahs, bet tatschu jati staidri no Kristus schlihrufschees, un nedis winna augstu deerwgu gohdu atsifst, nedis to, ka wissch par winnu grehleem sawu dshwibus irr uppurejis; tee smahde winnu paschu un arrī ap-

ſmeij un neſeeredſ tohs, kas fawu tizzibū eekſch wiñnu grīb bībbinaht; tomehr paſchi
pee tam to flāwū grīb dabbuh̄t, ka tee eekſch Kristu tizz. Tizziba laikam teem gan
irr, bet ta irr wiñnu paſchtaſſita tizziba un tapeh̄z ſchī wiñneem pee dwehſeles muh-
ſchigas fwehtibas ſet ne ko nelihds, bet wehl wiñnu dwehſeles laim̄ pohſta. Tahdeem
laudim weenreis gan waijadtetu fawu prah̄tu pagelt un fwehti pahrdohm̄aht, ko Je-
ſus ſafka: »Ne iſſkatrs, kas us manniſ ſafka: Kungs, Kungs! ee-ees-
de bbeſu walſtibā!« — Un kad tee Apuſtuli tā pacc weenu neſajauku tizzibū
flāwe, ka arri to ſirdſkaidru un pateſu tizzibū wehlejahs (1 Peht. 1, 7.),
kad gan warram nojehgt, ka arri kahda leeka un wiſtiga tizzibā rohnootees, jaur
ko zilweks muhſcham newarr to muhſchigu dſihwoſchanu eedabbuht. Tee apmahniti,
kas ſchāt tizzibā dſihwo, turr un atſihſt to par to ihſtu tizzibū, un ar to ween gresno-
jahs, un tāpat, ka tee ihſt-tizzigi to nebuht neleeds, ka zilweks effoht grehzineeks, bet
atſihſt, ka Jeſus Kristus tapeh̄z effoht paſaulē nahžis, tohs effoht no
tahs taſni pelnitas fohdibas apestiſijs, un ka tee nu ne few paſcheem, bet wiñnam
ween peederroht, dſihwoſoht un miſtoht. Tā tee dohma; bet tē irr leela ſtarpiſa
ſtarp abbeem. Pee ſcheem ta tizziba irr tikkat prah̄tu pahrleezinachana un ahriga
(muttes) atſihſchana, bet nenahk no ſirds un nerahdahs dſihwoſchanā. Bet pee wiñ-
neem ta irr augſta un pee ſirdſnemimama leeta, kas, jebschu ahrigi ta neſpihd, to-
mehr wiñnu ſirdis irr ſchēhſta, ka ſelts, un ka kahds enkurs ſtabh̄ zeeti us to pa-
mattu Jeſus Kristus. Ja nu ta nedſhwa tizziba arr' puſſlihdſ labba rahdahs, kad
tomehr to ihſtu tizzibū ſtarp tahdeem welci mekleſti, un tā ka tee wezzi paganu gudri
ſkaidra deenā un lauschu vilnā pilsfehſā ar wehjaſluktu riſkaht ſtaigojuſchi, zilwe-
kuſ mekledamī un naar atradduſchi; tā warretu arri us wiſſeem zelleem, kur kristici
ſtaiga, un wiſſās weetās, kur kristici dſihwo, ar ſkaidru, peh̄z Deewa fwehteeem wahrdeem
apgalſmotu prah̄tu riſkaht ſtaigaht un mekleht ihſti Kristus tizzigus, kas lihdſ gallam pa-
ſtabh̄, un es tizzu, ka peh̄z ilgas meleſchanas warr buht, kahdu, woi ne kahdu neatrafſtu.

Bet kad mehs wehl jo waſraf ſchāt leeta capſim pahrleezinati, kad mehs to pa-
ſauſti un few paſchus peh̄z tahs ihſtas tizzibas ſihmes buhſim pahrbaudiſuſchi,
un to mehs nu us preekſchu grībam darriht peh̄z ta ſpehka, ko Deewa mums paſneegs.

Ihſta Kristus draudſiba,
Masa effi wehl pahrleeku!
Lawa dahrga buhſchana
Paſaulneeleem irr par neeku!
Gan drihs wiſſur kristiti
Kristu walka ahrigi.
Ak! kas gan ſpehj iſſkaitiht
Kristitus pa wiſſahm mallahm!
Kur ween Deewa faule ſpihd
Lihsd̄ patt paſcham paſaul's gallam.
Irr ſchee pulki rohnamı,
Kas us Kristu kristiti.
Bet ſchāt Kristus draudſibai
Gan drihs deemschehl tiz ta flāwa,
Ka us Jeſu kristita; —

Bet tai tizzib's darbi newa.
Retti, retti atrahdahs
Tee, kas Jeſum peekerraahs!
Mihlaids Jeſus! valihdſ man,
Ko tu dahrgi pestijs effi;
Un jaur fwehtu kristiſchan'
Lawu wahrd' man dewis effi,
Ka taws Gars man walbitu,
Eelsch tew tizzeht mahzitu.
Lai, kamehr ſchē dſihwoju,
Ihſtā tizzibā es turrohs
Pee tew, fawu glahbeju,
Jittam muhſcham ne peekerrohs,
Tad, kad nahwē aismigſchu,
Muhſcham pee tew dſihwoſchu! 51.